

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0174

Veřejné zakázky

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. září 2025 o zadávání veřejných zakázek (2024/2103(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na čl. 3 odst. 3 této smlouvy,
- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 114, 151 a 156 této smlouvy,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES¹,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES²,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2007/66/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/665/EHS a 92/13/EHS, pokud jde o zvýšení účinnosti přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek (směrnice o prostředcích nápravy)³,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1031 ze dne 23. června 2022 o přístupu hospodářských subjektů, zboží a služeb třetích zemí na trhy Unie s veřejnými zakázkami a koncesemi a o postupech na podporu jednání o přístupu hospodářských subjektů, zboží a služeb Unie na trhy třetích zemí

¹ Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>.

² Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 243, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj>.

³ Úř. věst. L 335, 20.12.2007, s. 31, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2007/66/oj>.

s veřejnými zakázkami a koncesemi (nástroj pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek)¹,

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb (evropský akt o přístupnosti)² a směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru (směrnice o přístupnosti internetových stránek)³,
- s ohledem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (SDEU) ze dne 30. ledna 2020 ve věci C-395/18, *Tim SpA – Direzione e coordinamento Vivendi SA v. Consip SpA, Ministero dell’Economia e delle Finanze*⁴,
- s ohledem na nedávné rozsudky SDEU týkající se účasti zahraničních subjektů v zadávacích řízeních EU, konkrétně na rozsudek ze dne 22. října 2024 ve věci C-652/22, *Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ v. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave*⁵, a ze dne 13. března 2025 ve věci C-266/22, *CRRC Qingdao Sifang Co. Ltd, Astra Vagoane Călători SA v. Autoritatea pentru Reformă Feroviară, Alstom Ferroviaria SpA*⁶,
- s ohledem na Dohodu o vládních zakázkách Světové obchodní organizace z roku 2012,
- s ohledem na pracovní program Komise na rok 2025 ze dne 11. února 2025 nazvaný „Společná cesta do budoucna: odvážnější, jednodušší a rychlejší Unie“ (COM(2025)0045),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. února 2025 nazvané „Sdělení o Dohodě o čistém průmyslu: společný plán konkurenceschopnosti a dekarbonizace“ (COM(2025)0085),

¹ Úř. věst. L 173, 30.6.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1031/oj>.

² Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>.

³ Úř. věst. L 327, 2.12.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj>.

⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 30. ledna 2020, *Tim SpA – Direzione e coordinamento Vivendi SA v. Consip SpA, Ministero dell’Economia e delle Finanze*, C-395/18, ECLI:EU:C:2020:58.

⁵ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. října 2024, *Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ v. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave*, C-652/22, ECLI:EU:C:2024:910.

⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. března 2025, *CRRC Qingdao Sifang Co. Ltd, Astra Vagoane Călători SA v. Autoritatea pentru Reformă Feroviară, Alstom Ferroviaria SpA*, C-266/22, ECLI:EU:C:2025:178.

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. ledna 2025 nazvané „Kompas konkurenceschopnosti pro EU“ (COM(2025)0030),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. června 2024 nazvané „Evropský semestr 2024 – jarní balíček“ (COM(2024)0600),
- s ohledem na zprávu Komise nazvanou „Analýza potřeb malých a středních podniků v oblasti zadávání veřejných zakázek“ (2021)¹,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 9. prosince 2021 nazvané „Rozvoj hospodářství ve prospěch lidí: akční plán pro sociální ekonomiku“ (COM(2021)0778),
- s ohledem na úmluvu Mezinárodní organizace práce C94 z roku 1949 o pracovních doložkách (veřejné zakázky),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. října 2017 nazvané „Zajistit lepší fungování zadávání veřejných zakázek v Evropě a pro Evropu“ (COM(2017)0572),
- s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 4. prosince 2024 nazvané „Zabezpečení evropských regionů vůči otřesům: posílení odolnosti místních a regionálních orgánů v rámci strategického vývoje jednotného trhu“²,
- s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 28/2023 ze dne 4. prosince 2023 nazvanou „Zadávání veřejných zakázek v EU. Méně konkurence při zadávání zakázek na stavební práce, zboží a služby během 10 let do roku 2021“ (zvláštní zpráva EÚD),
- s ohledem na závěry Rady ze dne 24. května 2024 o zvláštní zprávě Evropského účetního dvora č. 28/2023 nazvané „Zlepšit spravedlivou a účinnou konkurenci v oblasti veřejných zakázek v EU na stavební práce, zboží a služby“³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. prosince 2020 o nové strategii pro evropské malé a střední podniky⁴,

¹ Evropská komise: Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky, t33, Celotti, P., Alessandrini, M., Valenza, A. a kol., „SME needs analysis in public procurement – Final report“ (Analýza potřeb malých a středních podniků v oblasti zadávání veřejných zakázek – závěrečná zpráva), Úřad pro publikace, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2873/86199>.

² Úř. věst. C, C/2024/7061, 4.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7061/oj>.

³ Úř. věst. C, C/2024/3521, 3.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3521/oj>, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3521/oj>.

⁴ Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 2.

- s ohledem na své usnesení ze dne 13. července 2023 o stavu Unie malých a středních podniků¹,
 - s ohledem na zprávu Komise ze dne 20. května 2021 o provádění a osvědčených postupech vnitrostátních politik v oblasti zadávání veřejných zakázek na vnitřním trhu (COM(2021)0245),
 - s ohledem na studii Evropského parlamentu ze dne 24. října 2023 nazvanou „Sociální dopad zadávání veřejných zakázek – může EU učinit více?“²,
 - s ohledem na zprávu Evropského orgánu pro pracovní záležitosti z května 2024 nazvanou „Hodnocení politických řešení pro předcházení nehlášené práce při zadávání veřejných zakázek“,
 - s ohledem na zprávu Maria Draghiho ze dne 9. září 2024 nazvanou „Budoucnost evropské konkurenceschopnosti“ (Draghiho zpráva) a zprávu Enrica Letty ze dne 17. dubna 2024 nazvanou „Mnohem více než jen trh“ (Lettova zpráva),
 - s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro mezinárodní obchod a Výboru pro zaměstnanost a sociální věci,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A10-0147/2025),
- A. vzhledem k tomu, že zadávání veřejných zakázek představuje přibližně 14 % hrubého domácího produktu EU a slouží jako důležitý nástroj pro hospodářský růst, zejména pro malé a střední podniky, inovace, udržitelnost a sociální soudržnost, jakož i pro podporu místního průmyslu a kvalitních pracovních míst v EU a pro podporu přechodu k odolným dodavatelským řetězcům a obchodním modelům, a to i v subdodavatelských řetězcích;
- B. vzhledem k tomu, že místní a regionální samosprávy jsou jakožto největší investoři a veřejní zadavatelé v EU stále více omezováni přísnými unijními a vnitrostátními předpisy, složitými právními požadavky a postupy a nepřiměřenou administrativní zátěží, přičemž zároveň čelí přetrvávajícímu nedostatku finančních zdrojů, kvalifikovaného personálu a technických odborných znalostí, zejména na úrovni obcí a menších regionů, kvůli čemuž často musí zadávat

¹ Úř. věst. C, C/2024/4013, 17.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4013/oj>.

² Evropský parlament: tematická sekce Hospodářská politika a politika v oblasti vědy a kvality života, generální ředitelství pro vnitřní politiky, Caimi, V. a Sansonetti, S., „*The social impact of public procurement – can the EU do more?*“ (Sociální dopad zadávání veřejných zakázek – může EU učinit více?), říjen 2023.

hlavní úkoly externím subjektům, což způsobuje další finanční zátěž a procesní průtahy;

- C. vzhledem k tomu, že veřejné zakázky mohou mít pozitivní vedlejší účinky, které zvýší poptávku po udržitelném zboží a službách na celém trhu a podporují vytváření rozhodujícího trhu;
- D. vzhledem k tomu, že cílem reformy z roku 2014 bylo zjednodušit postupy, zvýšit transparentnost a posílit boj proti korupci, podporovat účast malých a středních podniků a inovativních začínajících podniků a začlenit strategické cíle v oblasti zadávání veřejných zakázek na dobrovolném základě, avšak stále přetrvávají problémy v oblasti transparentnosti, účinnosti, většího využívání necenových kritérií a sladění s nimi, přístupu k údajům a zefektivnění prosazování a pokud jde o předcházení podvodům a korupci;
- E. vzhledem k tomu, že reforma z roku 2014 zavedla kritérium ekonomicky nejvýhodnější nabídky, které má při zadávání veřejných zakázek motivovat k využívání kvalitativních kritérií, jako jsou environmentální a sociální hlediska; vzhledem k tomu, že podle zvláštní zprávy EÚD bylo v roce 2021 velké procento zakázek stále zadáno pouze na základě kritéria nejnížší ceny; vzhledem k tomu, že 20 členských států zadalo v roce 2023 pouze na základě ceny více než 50 % svých veřejných zakázek, z toho 10 členských států zadalo pouze na základě ceny více než 80 % svých veřejných zakázek;
- F. vzhledem k tomu, že EÚD ve své zvláštní zprávě dospěl k závěru, že úroveň hospodářské soutěže v oblasti veřejných zakázek se od roku 2014 snížila a že podíl zakázek zadávaných na základě kritéria nejnížší ceny se ve většině členských států ve sledovaném období dokonce zvýšil;
- G. vzhledem k tomu, že prahové hodnoty EU pro zadávání veřejných zakázek na dodávky, služby a stavební práce se od roku 1994 prakticky nezměnily; vzhledem k tomu, že tyto prahové hodnoty, které jsou upraveny podle tržních cen, se v reálných hodnotách neustále snižují; vzhledem k tomu, že v důsledku toho musí být stále více menších zakázek zadáváno na úrovni EU prostřednictvím často zdoluhavých a složitých postupů;
- H. vzhledem k tomu, že Evropský orgán pro pracovní záležitosti (ELA) konstatoval, že „pokud je jako jediné kritérium výběru použita nejnížší cena, zvyšuje se riziko nehlášené práce v důsledku tlaku na náklady na pracovní sílu“; vzhledem k tomu, že podle orgánu ELA „je všeobecně známo, že upřednostňování kritéria nejnížší ceny při zadávání veřejných zakázek může vytvářet prostředí, v němž je pravděpodobnější, že dojde k porušování pracovního práva v důsledku tlaku na snižování nákladů a nedostatečného dohledu; kritérium nejnížší ceny může dodavatele motivovat k tomu, aby

působili v šedé ekonomice, a snížili tak náklady, a aby obcházel pracovní právní předpisy“;

- I. vzhledem k tomu, že Komise ve své závěrečné zprávě nazvané „Analýza potřeb malých a středních podniků v oblasti zadávání veřejných zakázek“¹ poukazuje na skutečnost, že postupy zadávání veřejných zakázek je stále třeba vyjasnit, zjednodušit a standardizovat, a to s přihlédnutím ke zvláštnostem a rozdílným správním systémům členských států;
- J. vzhledem k tomu, že přímé přeshraniční zakázky jsou stále omezeny na pouhých 5 %² všech veřejných zakázek, což svědčí o tom, že přetrvávají překážky přeshraniční hospodářské soutěže a přístupu na trh a složité postupy; vzhledem k tomu, že tento údaj nezohledňuje účast dceřiných společností z jiných členských států v zemi, kde se zadávací řízení koná;
- K. vzhledem k tomu, že Komise zdůrazňuje několik právních nejistot při podpoře společensky odpovědného a inovativního zadávání veřejných zakázek³; vzhledem k tomu, že tyto právní nejistoty zahrnují mimo jiné obtíže při propojování sociálních hledisek s předmětem zakázky;
- L. vzhledem k tomu, že předsedkyně Komise se zavázala k revizi rámce pro zadávání veřejných zakázek, díky které „bude možné upřednostnit při zadávání veřejných zakázek v některých strategických odvětvích evropské produkty“⁴;
- M. vzhledem k tomu, že revize směrnic o zadávání veřejných zakázek by se měla zaměřit na motivaci k zavedení kvalitativních kritérií, zefektivnění postupů zadávání veřejných zakázek a získání té nejvýhodnější protihodnoty za peníze daňových poplatníků; vzhledem k tomu, že pravidla týkající se zadávání veřejných zakázek však musí zohledňovat specifickou povahu různých sektorů a hospodářských odvětví a specifické cíle zadavatelů, přičemž je třeba uznat, že jednotný přístup k regulačním opatřením, např. platebním

¹ Evropská komise: Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky a kol., „SME needs analysis in public procurement – Final report“ (Analýza potřeb malých a středních podniků v oblasti zadávání veřejných zakázek – závěrečná zpráva), Úřad pro publikace, 2021.

² Evropský účetní dvůr, Zvláštní zpráva 28/2023: „Zadávací veřejných zakázek v EU – Méně konkurence při zadávání zakázek na stavební práce, zboží a služby během 10 let do roku 2021“, Evropský účetní dvůr, 2023

³ Zpráva Komise ze dne 20. května 2021 o provádění a osvědčených postupech vnitrostátních politik v oblasti zadávání veřejných zakázek na vnitřním trhu (COM(2021)0245),

⁴ Politické směry předsedkyně Komise ze dne 18. července 2024 nazvané „Volba Evropy – politické směry pro příští Evropskou komisi 2024–2029“, s. 11.

podmínkám, nemusí být vhodný pro všechna odvětví a že k zajištění toho, aby celkové rámce pro zadávání veřejných zakázek byly v souladu s provozní a finanční realitou jednotlivých odvětví, je nezbytné, aby odvětvové předpisy obsahovaly individuální ustanovení; vzhledem k tomu, že jednotliví zadavatelé by měli vítězné nabídky vybírat podle toho, kterou z předložených nabídek považují za tu ekonomicky nejvýhodnější, aby při zadávání veřejných zakázek podpořili větší důraz na kvalitu a umožnili větší flexibilitu;

- N. vzhledem k tomu, že zadávání veřejných zakázek je neutrálním a procesním nástrojem, který upravuje způsob, jakým orgány veřejné správy nakupují zboží a služby, a nikoli to, co nakupují;
- O. vzhledem k tomu, že s ohledem na výzvy spojené s evropskou průmyslovou suverenitou a na potřebu zachovat a posílit evropská pracovní místa a know-how by zadávání veřejných zakázek mělo být využíváno jako významný strategický nástroj k podpoře vytváření přidané hodnoty v rámci EU, a tím ke zvýšení odolnosti průmyslu a udržitelnosti evropských dodavatelských řetězců;
- P. vzhledem k tomu, že veřejní zadavatelé v EU by měli mít možnost upřednostňovat nabídky, které obsahují významný podíl přidané hodnoty vytvořené v EU;
- Q. vzhledem k tomu, že používání kritérií udržitelnosti může přispět k dosažení cílů EU v oblasti životního prostředí, pokud jsou tato kritéria jasně definovaná, přiměřená a neomezují veřejné zadavatele v plnění jejich skutečných potřeb v oblasti zadávání veřejných zakázek;
- R. vzhledem k tomu, že veřejní zadavatelé působí v různých místních a tržních podmínkách a musí mít nadále volnost při definování předmětu, rozsahu a strategických priorit pro zadávání veřejných zakázek v souladu se svými skutečnými potřebami a kapacitami; vzhledem k tomu, že v každém přístupu k udržitelnému zadávání veřejných zakázek na úrovni EU musí být zaručena zásada proporcionality a subsidiarity;
- S. vzhledem k tomu, že je zapotřebí podporovat důvěru v zadávání veřejných zakázek; vzhledem k tomu, že nedostatek transparentnosti a spravedlnosti v zadávacích řízeních, včetně obav ze zvýhodňování, nejasných výběrových kritérií, nedostatečných mechanismů dohledu a nedostatečného vylučování a ukládání sankcí, podkopává důvěru ve veřejné zakázky a vytváří příležitosti ke korupci; vzhledem k tomu, že přílišné spoléhání se na kritérium nejnižší ceny může v některých případech vyvíjet tlak na snižování kvality služeb a bezpečnosti a zhoršování pracovních podmínek a může mít škodlivý dlouhodobý hospodářský dopad na zadavatele; vzhledem k tomu, že byly zaznamenány případy zadání zakázek bez skutečné soutěže, kdy neproběhla dostatečně účinná vnější kontrola a výběrová kritéria

byla neprůhledná, což poukazuje na to, že je naléhavě zapotřebí posílit zásady transparentnosti, rovnosti a zákonnosti ve všech fázích postupů zadávání veřejných zakázek;

- T. vzhledem k tomu, že evropské podniky, zejména malé a střední podniky, se v důsledku protekcionistických politik v zemích mimo EU potýkají se značnými obtížemi, pokud jde o přístup na mezinárodní trhy s veřejnými zakázkami, zatímco EU si zachovává jeden z nejotevřenějších trhů veřejných zakázek na světě, což vede k nespravedlivému konkurenčnímu znevýhodnění podniků z EU; vzhledem k tomu, že kromě protekcionistických politik je spravedlivá hospodářská soutěž často narušována subvencováním produktů vládami třetích zemí, diskriminačními opatřeními a nedostatkem reciprocity a právní jistoty;
- U. vzhledem k tomu, že EU nedávno začlenila nástroj pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek a nařízení o zahraničních subvencích¹ do svého souboru nástrojů na ochranu obchodu s cílem podpořit reciprocitu v přístupu na mezinárodní trhy s veřejnými zakázkami a zajistit rovné podmínky pro společnosti a výrobky z EU; vzhledem k tomu, že v souladu se směrnicemi 2014/23/EU², 2014/24/EU, 2014/25/EU a (EU) 2024/1760³ a s dalšími právními předpisy EU se na hospodářské subjekty ze třetích zemí vztahují environmentální, sociální a pracovněprávní požadavky a požadavky týkající se náležité péče;
- V. vzhledem k tomu, že Dohodu Světové obchodní organizace (WTO) o vládních zakázkách z roku 2012 dosud nepodepsali všichni členové WTO a že její aktuální znění neobsahuje mimo jiné celosvětové pracovněprávní ani environmentální normy přijaté od jejího uzavření ani aktualizovaný mechanismus úpravy inflace;
- W. vzhledem k tomu, že rozsudky SDEU o účasti zahraničních uchazečů v zadávacích řízeních EU (věc C-652/22 a C-266/22) objasňují, že zahraniční uchazeči ze zemí, které neuzavřely mnohostrannou, vícestrannou nebo dvoustrannou dohodu, nemají zajištěn přístup na trh EU s veřejnými zakázkami; vzhledem k tomu, že SDEU zdůraznil, že EU má v této oblasti výlučnou pravomoc, a potvrdil, že pokud

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2560 ze dne 14. prosince 2022 o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh (Úř. věst. L 330, 23.12.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj>).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj>).

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1760 ze dne 13. června 2024 o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937 a nařízení (EU) 2023/2859 (Úř. věst. L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).

takové dohody neexistují, mohou veřejní zadavatelé v souladu s právem EU účast těchto uchazečů omezit nebo je z řízení zcela vyloučit, což může vést k rozdílným vnitrostátním postupům;

- X. vzhledem k tomu, že rostoucí geopolitické napětí mění mezinárodní obchod a vytváří novou hospodářskou dynamiku, kvůli čemuž vznikají nové strategické závislosti, které vyplývají z koncentrace dovozu a omezené možnosti jeho nahrazení, což ohrožuje stabilitu dodavatelských řetězců; vzhledem k tomu, že je nutné využívat veřejné zakázky lépe a strategicky, aby se podpořilo hospodářství EU, zvýšila jeho odolnost, omezila škodlivá závislost a posílila jeho strategická autonomie;
- Y. vzhledem k tomu, že politika zadávání veřejných zakázek by měla podporovat evropskou konkurenceschopnost a inovace;
- Z. vzhledem k tomu, že nejnižší cena je důležitým kritériem pro zadání zakázky ve většině nabídkových řízení v EU – v některých členských státech se uplatňuje až v 95 % případů¹ – nebo je někdy dokonce jediným kritériem ve fázi nabídkového řízení i ve fázi zadání veřejné zakázky; vzhledem k tomu, že orgán ELA ve své zprávě z května 2024 konstatuje, že spoléhání se na kritérium nejnižší ceny, a to zejména v odvětvích s vysokým podílem lidské práce, kde převládají náklady na zaměstnance, může přispívat k nárůstu nehlášené práce a ohrozit kvalitu služeb nebo produktů, udržitelnost a sociální normy²; vzhledem k tomu, že zástupci malých a středních podniků a osoby z malých a středních podniků, s nimiž byly vedeny rozhovory, opakovaně uvádějí, že veřejní zadavatelé ignorují horizontální sociální doložku, a uvádějí, že veřejné zakázky jsou zadávány pouze na základě nejnižší ceny, což pobízí mimořádně nízké nabídky a odrazuje od účasti uchazeče, kteří dodržují pracovněprávní předpisy a postupy;
- AA. vzhledem k tomu, že SDEU ve svém rozsudku ve věci C-395/18 potvrzuje, že požadavky čl. 18 odst. 2 směrnice 2014/24/EU, podle nichž musí hospodářské subjekty při plnění veřejné zakázky dodržovat povinnosti v oblasti environmentálního, sociálního a pracovního práva, jsou závaznou zásadou, stejně jako další zásady uvedené v odstavci 1 uvedeného článku, konkrétně zásada rovného zacházení, zákazu diskriminace, transparentnosti a proporcionality; vzhledem k tomu, že tento rozsudek rovněž objasňuje, že členské státy mohou při stanovování důvodů pro vyloučení přihlédnout k porušení předpisů ze strany subdodavatelů, pokud je důsledně dodržována zásada proporcionality;

¹ Zvláštní zpráva EÚD 28/2023, obr. 11.

² Zpráva orgánu ELA z května 2024 s názvem „Evaluating policy responses to prevent undeclared work in public procurement contracts“ (Hodnocení politických řešení pro předcházení nehlášené práce při zadávání veřejných zakázek).

- AB. vzhledem k tomu, že zadávání veřejných zakázek je klíčovým nástrojem pro aktivní podporu přechodu na udržitelnou, inkluzivní a spravedlivou ekonomiku a lze je využít k prosazování sociální spravedlnosti a důstojných pracovních podmínek; vzhledem k tomu, že veřejní zadavatelé by měli být vybízeni k tomu, aby prostřednictvím zadávání veřejných zakázek sledovali cíle veřejného zájmu, včetně sociálního začleňování, kvalitních pracovních míst, rovných příležitostí, územní soudržnosti a podpory subjektů sociální ekonomiky;
- AC. vzhledem k tomu, že k využití plného potenciálu strategického zadávání veřejných zakázek je nutný přechod od přístupu založeného čistě na nákladech k přístupu, který rovněž zohledňuje odolnost a sociální a environmentální hodnotu, mimo jiné prostřednictvím dodržování kolektivního vyjednávání a základních pracovních práv;
- AD. vzhledem k tomu, že subdodávky mají zásadní význam pro spravedlivou hospodářskou soutěž pro malé a střední podniky a jejich schopnost opírat se o specializované odborníky; vzhledem k tomu, že mohou rovněž zvýšit efektivitu, inovace a účast malých a středních podniků na zadávání veřejných zakázek; vzhledem k tomu, že víceúrovňová struktura subdodavatelského řetězce může kvůli právní nejednoznačnosti a nedostatečnému prosazování oslabovat odpovědnost, zvyšovat riziko porušování pracovního práva a bránit účinnému prosazování;
- AE. vzhledem k tomu, že rostoucí digitalizace procesů zadávání veřejných zakázek musí být doplněna o důsledná opatření v oblasti kybernetické bezpečnosti, předpoklady týkající se interoperability a snadno použitelné a harmonizované digitální platformy pro podávání nabídek a zajišťovat transparentnost a strojovou čitelnost pro analytické účely; vzhledem k tomu, že digitalizace může navíc přispět ke zjednodušení přístupu podniků, zejména mikropodniků a malých a středních podniků, k veřejným zakázkám a snížit byrokratickou zátěž pro menší veřejné zadavatele;
- AF. vzhledem k tomu, že EU by neměla zaujímat přístup spočívající v pouze evropských dodávkách, ale naopak by se měla zaměřit na co nejlepší kvalitu, přičemž by měla zohledňovat širokou škálu podmínek, včetně ceny, bezpečnosti, kvality, udržitelnosti, odolnosti a pracovních podmínek; vzhledem k tomu, že by se měla rovněž zaměřovat na podporu partnerství se svými demokratickými spojenci;
- AG. vzhledem k tomu, že navzdory cíli reformy z roku 2014, jímž bylo úsilí o podporu nezbytného zapojení malých a středních podniků do veřejných zakázek, zůstává jejich účast i nadále omezená kvůli velkému rozsahu zakázek, neúměrným administrativním požadavkům, chybějícím individuálně uzpůsobeným podpůrným mechanismům, které by jim umožňovaly účinně konkurovat větším

subjektům, nejasnosti oznámení o zahájení zadávacích řízení a opakovanému zpoždování plateb;

- AH. vzhledem k tomu, že strategie zadávání veřejných zakázek mohou podporovat ekonomické prostředí příznivé pro místní růst a zvyšovat bohatství jednotlivých komunit, tvorbu pracovních míst a dlouhodobou finanční stabilitu, a tak co nejvíce posilovat úlohu malých a středních podniků, včetně začínajících podniků a organizací sociální ekonomiky, ve veřejných nabídkových řízeních;
- AI. vzhledem k tomu, že článek 27 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením stanoví zásadu rovných pracovních příležitostí na přístupných a inkluzivních trzích práce; vzhledem k tomu, že směrnice 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek umožňuje začlenit do zadávání zakázek sociální kritéria, včetně opatření, která podporují inkluzivní zaměstnanost a zabývají se sociálním vyloučením; vzhledem k tomu, že unijní Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 uznává vyhrazené veřejné zakázky ve smyslu směrnice 2014/24/EU jako jeden z nástrojů pro zajištění norem přístupnosti;
- AJ. vzhledem k tomu, že uplatňování kritérií ekonomicky nejvýhodnější nabídky s přihlédnutím k životnímu cyklu a environmentálnímu dopadu výrobku může podpořit racionální a dlouhodobá rozhodnutí o zadání veřejné zakázky;
- AK. vzhledem k tomu, že provádění evropských pravidel pro zadávání veřejných zakázek ve vnitrostátním právu je někdy neúčinné, což vede k nejednotnosti v provádění, právní nejistotě a překážkám v přístupu hospodářských subjektů; vzhledem k tomu, že by v zájmu zabránění těmto nedostatkům v provádění a zajištění jednotného uplatňování měly být stanoveny podrobné rámce pokynů, které by členskými státy pomáhaly provádět tato pravidla účinným způsobem;
- AL. vzhledem k tomu, že systematické registry plnění zakázek mohou zvýšit schopnost veřejných zadavatelů rychle vyloučit ze zadávacích řízení nevhodné subjekty, včetně subjektů napojených na zločinecké sítě a podílejících se na zahraničním vměšování, zabránit pracovnímu vykořisťování a zvýšit spolehlivost plnění zakázek; vzhledem k tomu, že účinná interoperabilita a přeshraniční dostupnost těchto registrů ve všech členských státech je důležitá pro posílení transparentnosti, ochranu veřejných prostředků, podporu vnitřního trhu a posílení bezpečnosti a integrity kritické veřejné infrastruktury a služeb;

Strategické cíle

1. zdůrazňuje, že evropské zadávání veřejných zakázek by mělo zůstat základním pilířem řádně fungujícího vnitřního trhu a širší ekonomiky a že je nutná ambiciózní a cílená reforma, která by uvolnila jeho

skutečný potenciál, podpořila výrobu v členských státech a přispěla k odolným, bezpečným a strategickým dodavatelským řetězcům; zdůrazňuje, že je zapotřebí harmonizované provádění stávajícího a reformovaného legislativního rámce ze strany členských států; vyzývá Komisi, aby zjednodušila a vyjasnila účel cílů v oblasti zadávání veřejných zakázek, včetně cílů pro strategické zadávání veřejných zakázek, a to tak, že stanoví vyhraněnější, ekonomicky životaschopný, přesný a nerozporuplný soubor cílů, které budou jasné, měřitelné a schopné dosáhnout hmatatelných dopadů na trhu; vyzývá proto k větší právní jistotě a soudržnosti, aby se veřejným zadavatelům usnadnilo uplatňování pravidel, a zdůrazňuje, že mnoho zadávacích řízení je příliš zdlouhavých, což zpomaluje zásadní investice; dodává, že zadávání veřejných zakázek by nemělo jen přispívat k vyváženému hospodářskému rozvoji v celé EU, ale současně i prospívat veřejnosti;

2. domnívá se, že globální hospodářská soutěž je stále více utvářena nejen tržními silami, ale také státem řízenými průmyslovými strategiemi, včetně zahraničních subvencí, nadměrné kapacity a diskriminačních postupů při zadávání veřejných zakázek, což může oslabit konkurenceschopnost a odolnost evropských výrobců; v této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité posílit strategickou odolnost a hospodářskou bezpečnost Evropy podporou rozvoje kritických a vznikajících průmyslových odvětví v klíčových oblastech; uznává, že je třeba posílit jednotný trh a strategickou autonomii EU zavedením upřednostňování evropského zboží a služeb v cílených strategických odvětvích; zasazuje se za prozkoumání toho, jakým způsobem by mohly veřejné zakázky sloužit jako cílený nástroj ke stimulaci poptávky po inovativních a udržitelných výrobcích a technologiích vyrobených v Evropě a k upevnění průmyslové kapacity v EU; dále uznává, že kritéria týkající se obsahu pocházejícího z EU nebo odolnosti mají potenciál – jsou-li navržena přiměřeně – podporovat dlouhodobé zabezpečení dodávek v citlivých oblastech; zdůrazňuje však, že jakákoli strategická orientace musí být i nadále založena na právní jistotě, transparentnosti a spravedlivé hospodářské soutěži, aby se zabránilo roztržtosti vnitřního trhu, narušení mezinárodních závazků nebo zneprátení strategických partnerů;
3. bere na vědomí probíhající hodnocení Komise, pokud jde o revizi právních rámců pro zadávání veřejných zakázek v EU; zdůrazňuje, že konzultační proces by měl zahrnovat hodnocení dopadů regulace, které bude respektovat zásady volného trhu, a že jeho hlavním cílem by mělo být zajištění hodnoty prostřednictvím tržních řešení; vyzývá proto, aby byl představen účinek případných nových pravidel zaměřených na podporu udržitelných cílů v oblasti sociálního zadávání veřejných zakázek a opatření nezbytných k zajištění spravedlivé a účinné hospodářské soutěže, přičemž budou současně v co největší možné míře odstraněny nadměrné a zbytečné administrativní překážky a zjednodušena regulační ustanovení;

poukazuje na význam flexibility při určování povahy a zahrnutí strategických hledisek do postupů zadávání veřejných zakázek;

4. vyzývá proto Komisi, aby plně sladila reformu zadávání veřejných zakázek se svými strategickými cíli zaměřenými na zmírnění byrokracie a regulační zátěže, zjednodušení, zachování přísných sociálních a environmentálních norem, zaručení ambiciózního místního hospodářského rozvoje, podporu přístupu malých a středních podniků a posílení konkurenceschopnosti a bezpečnosti EU, předcházení sociálnímu dumpingu a zachování naší hospodářské a průmyslové suverenity, s cílem řešit škodlivé závislosti na některých životně důležitých výrobcích a službách; nedoporučuje přijímat opatření, která by mohla některou z těchto zásad ohrozit;
5. v souvislosti s nadcházející reformou připomíná konzistentní cíle politiky EU, které se odrážejí v nejrůznějších předpisech, např. udržitelnost, pracovní normy, lidská práva, inovace, odolnost a oběhovost; zdůrazňuje, že je třeba potírat gold-plating a předcházet v rámci nadcházející reformy vzniku možných bariér, identifikovat a překonat hlavní překážky udržitelného a odolného zadávání veřejných zakázek, zaručit bezpečnost dodávek a zajistit spravedlivou a účinnou hospodářskou soutěž;
6. uznává, že má-li být zadávání veřejných zakázek dostupnější pro menší subjekty, včetně organizací sociální ekonomiky zapojených do zadávání veřejných zakázek, a zejména pro malé a střední podniky a začínající podniky, musí aktualizované verze směrnic usilovat o zredukování stávajících 476 článků či 907 stran právních předpisů, mít i nadále procesní charakter a stanovovat způsob spíše než předmět nákupu; zdůrazňuje však, že veřejným zadavatelům by měla být ponechána dostatečná flexibilita, aby mohli přizpůsobit zadávací řízení svým specifickým potřebám, a zajistit tak efektivitu a nejlepší poměr mezi kvalitou a cenou;
7. konstatuje, že mezinárodní konkurence svou nadměrnou kapacitou a dumpingovými cenami vyvíjí tlak na řadu průmyslových odvětví v Evropě, a očekává tedy, že kromě podpory zelených a sociálních iniciativ by měly být ve veřejných nabídkových řízeních zakotveny i rozhodující trhy s cílem posílit strategickou nezávislost Evropy v klíčových odvětvích, přičemž přednost by měli mít evropští uchazeči v těchto odvětvích;
8. zdůrazňuje, že jakákoli revize by měla usilovat o posílení prosazování budoucích právních předpisů v oblasti zadávání veřejných zakázek a musí se zabývat složitostí stávajících pravidel a zajistit veřejným zadavatelům právní jistotu; poukazuje na to, že pravidla pro zadávání veřejných zakázek musí v souladu se zásadami právní jistoty a povinnostmi plynoucími z Dohody WTO o vládních zakázkách (GPA) a s ohledem na množství odvětvových právních předpisů dodržovat

zásadu nediskriminace a jasně uvádět souvislost s předmětem zakázky;

9. poukazuje na značné právní a administrativní rozdíly mezi členskými státy a jejich systémy zadávání veřejných zakázek, od různé míry autonomie místních orgánů až po odlišné strategie zadávání veřejných zakázek; uznává přínosy formátu směrnice, který tuto rozmanitost umožňuje a současně zajišťuje právní soudržnost a vzájemné respektování vnitrostátních systémů; vyzývá Komisi, aby s ohledem na nadcházející reformu vyhodnotila, který právní nástroj je nejvhodnější;
10. opakuje, že peníze daňových poplatníků by měly být vynakládány s maximální obezřetností a transparentností, tak aby byly ku prospěchu občanů, a pokud je to ekonomicky proveditelné, podporovaly udržitelný růst; domnívá se, že revize směrnic by se měla zaměřit na splnění cílů stanovených v roce 2014 a přizpůsobení se novým výzvám, kterým musí Evropa čelit; domnívá se proto, že tři hlavní zásady – efektivnost nákladů v průběhu celého životního cyklu, spravedlivá hospodářská soutěž a protikorupční opatření – zůstávají v souvislosti s nadcházející reformou v platnosti a neměly by být oslabeny;
11. v této souvislosti uznává, že ačkoli zadávání veřejných zakázek může být užitečným nástrojem pro dosažení strategických cílů, jako jsou inovace a udržitelnost nebo podpora strategických evropských odvětví, která mají zásadní význam pro bezpečnost průmyslové výroby a hospodářskou stabilitu, je hnací silou pro plnění úkolů, jejichž primární funkcí je dosáhnout nejlepšího poměru kvality a ceny pro daňové poplatníky, a zajistit tak účinné a transparentní zadávání veřejných zakázek na zboží a služby;
12. naléhavě vyzývá Komisi, aby s ohledem na zpomalení ekonomiky a rostoucí veřejný dluh pečlivě posoudila veškeré právní změny, které by mohly dále omezit kupní sílu veřejných zadavatelů a zmenšit počet dostupných dodavatelů, neboť taková omezení by v konečném důsledku mohla zhoršit přístup občanů k vysoce kvalitním veřejným službám a infrastruktuře; zdůrazňuje, že je nezbytné věnovat náležitou pozornost potřebě jasných pravidel, pokud jde o zacházení s výrobky a hospodářskými subjekty ze zemí mimo EU; varuje však před využíváním veřejných zakázek k protekcionistickým účelům; v této souvislosti zdůrazňuje, že upřednostňování evropských dodavatelů by mělo být v souladu se závazky EU vůči WTO;
13. zdůrazňuje, že podpůrná opatření by neměla narušovat rovné podmínky; opakuje, že je důležité, aby evropské postupy zadávání veřejných zakázek zůstaly co nejotevřenější, a trvá na tom, že musí být i nadále technologicky neutrální a založené na hospodářské soutěži; zdůrazňuje, že při posuzování technologií pro veřejné

investice by měla být hlavní zásadou dlouhodobá komerční životaschopnost;

Hlavní výzvy

14. uznává, že mezi členskými státy přetrvávají značné rozdíly v provádění a prosazování pravidel pro zadávání veřejných zakázek, což odrazuje subjekty od předkládání přeshraničních nabídek a menší podniky a podniky sociální ekonomiky od účasti a vede k nerovným podmínkám; bere na vědomí různou míru provádění zelených veřejných zakázek v jednotlivých členských státech, neboť jenom třetina z nich zavedla závazné povinnosti a zbytek se rozhodl pro dobrovolný přístup;
15. poukazuje na to, že v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek na zboží a služby a v souladu s ústavními strukturami členských států – zejména s ochranou regionální a místní samosprávy podle čl. 4 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii – mají místní orgány možnost rozhodnout o tom, jakým způsobem budou naplňovat své potřeby v oblasti zadávání veřejných zakázek; připomíná, že se mohou rozhodnout pro interní dodávky zboží, spolupráci s jinými veřejnými subjekty nebo zapojení trhu prostřednictvím zadávacích řízení; je přesvědčen o tom, že svoboda a autonomie veřejných orgánů by měla být chráněna a respektována;
16. vyjadřuje politování nad tím, že se míra hospodářské soutěže při zadávání veřejných zakázek v posledním desetiletí výrazně snížila, jak je uvedeno ve zvláštní zprávě Evropského účetního dvora, což vedlo ke zvýšení počtu nabídkových řízení s jedinou nebo žádnou nabídkou; dále vyjadřuje politování nad tím, že podle téže zprávy provádějí veřejní zadavatelé strategické zadávání veřejných zakázek jen ve značně omezené míře a že podíl řízení, v nichž jsou použita jiná kritéria pro zadání veřejné zakázky než cena, je velmi malý; uznává, že využívání strategického zadávání veřejných zakázek zůstává omezené kvůli nedostatečné právní jistotě při výkladu požadavku na „souvislost s předmětem zakázky“, který platí pro veřejné zadavatele, a z toho vyplývajících obav ze soudních sporů;
17. konstatuje, že zadávací řízení jsou stále složitější a zatěžující a vytvářejí zbytečné administrativní překážky, které od účasti odrážejí různorodou škálu dodavatelů, včetně přeshraničních dodavatelů, omezují hospodářskou soutěž a vedou ke zpoždění při realizaci zásadních veřejných projektů; zdůrazňuje, že tyto problémy se dotýkají i veřejných zadavatelů, zejména menších místních a regionálních samospráv; varuje, že podle zvláštní zprávy EÚD délka správních postupů od roku 2021 narostla; dále konstatuje, že překážkou pro podniky, zejména malé a střední podniky, je i nadále neexistence interoperabilní digitální infrastruktury pro platformy pro zadávání veřejných zakázek, což přispívá k neefektivitě a zvyšuje náklady;

18. je znepokojen tím, že transparentnost a prosazování práva v oblasti zadávání veřejných zakázek jsou i nadále nedostatečné, o čemž svědčí trvale nízká míra zveřejňování zadávaných zakázek, omezená dostupnost údajů o zadávání veřejných zakázek a přetrvávající rizika zneužívání, podvodů a korupce; připomíná, že zvýhodňování, nejasná nebo neobjektivní kritéria výběru a nedostatečné mechanismy dohledu v souvislosti s prosazováním předpisů a sankcemi podkopávají důvěru ve veřejné zakázky a spravedlnost; zdůrazňuje, že je třeba stanovit povinnosti týkající se zveřejňování a důslednějšího odůvodňování všech zakázek udělovaných v jednacím řízení bez předchozí výzvy k účasti v soutěži, aby byla zaručena minimální úroveň hospodářské soutěže, sledovatelnost a kontrola a zabránilo se zneužívání zákonných výjimek; naléhavě vyzývá Komisi, aby využívala moderní digitální nástroje a platformy ke zvýšení transparentnosti a odpovědnosti při zadávání veřejných zakázek a k odrazování od korupčních praktik;
19. konstatuje, že veřejní zadavatelé mají již nyní díky ustanovením, která se týkají udělení zakázky, technických specifikací nebo plnění zakázky, možnost zvažovat faktory, jako jsou inovace, odolnost, udržitelnost a sociální aspekty, a to na dobrovolném základě a v závislosti na svém rozhodnutí, jak výslovně povolují směrnice z roku 2014; konstatuje, že v některých případech jsou veřejné zakázky i nadále udělovány především na základě kritéria nejnížší ceny, a to i kvůli nedostatečné odborné přípravě a chybějícím finančním a lidským zdrojům, což veřejným zadavatelům brání, aby zvažovali další faktory, jako jsou inovace a poměr mezi kvalitou a cenou, a vede k suboptimálním dlouhodobým výsledkům, které nejsou v souladu se zájmy občanů; zdůrazňuje, že spoléhání se na kritérium nejnížší ceny omezuje schopnost veřejných zadavatelů zohledňovat provozní náklady a kalkulovat náklady z hlediska životního cyklu;
20. zdůrazňuje, že složitost, přemrštěná kvalifikační kritéria a rostoucí byrokratická zátěž zadávacích řízení mají neúměrný dopad na malé a střední podniky, místní podniky a vnitrostátní zhotovitele, dodavatele nebo poskytovatele, které odrazují od účasti, což snižuje rozmanitost nabídek a ohrožuje udržitelné a inovativní zadávání veřejných zakázek; konstatuje, že malé a střední podniky čelí v oblasti zadávání veřejných zakázek i nadále obtížím, a to navzdory zavedení vnitrostátních a evropských mechanismů, a to zejména kvůli opakujícím se platebním prodlevám v některých členských státech, nedostatečné jasnosti a přístupnosti vnitrostátních a evropských oznámení o zahájení nabídkových řízení a nedostatečné transparentnosti řízení vybírajících uchazeče, což přispívá k dojmu nepřehlednosti těchto řízení;
21. připomíná, že zpráva o strategické analýze z roku 2023 týkající se odvětví stavebnictví, kterou vypracoval Evropský orgán pro pracovní záležitosti, a zpráva Komise o uplatňování a provádění směrnice

Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/957 ze dne 28. června 2018, kterou se mění směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb (COM(2024)0320), ukázaly, že dlouhé a složité subdodavatelské řetězce mohou pro donucovací orgány v oblasti práce představovat řadu výzev, jsou-li využívány k úniku před právní odpovědností, a mohou vést k nejasné odpovědnosti a obtížím při zajišťování dodržování smluv o veřejných zakázkách a pracovních povinností; v této souvislosti konstatuje, že směrnice neposkytuje veřejným zadavatelům dostatečné nástroje, aby mohli neplnění veřejných zakázek účinně řešit, a v některých případech dokonce brání orgánům v přijímání proaktivních opatření;

Oblasti vyžadující zlepšení

22. konstatuje, že vzhledem k výraznému nárůstu inflace a stavebních nákladů v EU existuje v současné době silná poptávka po aktualizaci prahových hodnot pro zadávání veřejných zakázek; vyzývá Komisi, aby posoudila možnosti prosazování zvýšení prahových hodnot na mezinárodní úrovni a aby zavedla mechanismus zohledňující míru inflace; upozorňuje, že zvýšení prahových hodnot poskytuje veřejným zadavatelům větší nezávislost a možnost zadávat zakázky na základě místních potřeb; poukazuje na to, že nadměrně složitá řízení, která jsou příliš komplexní z technického a právního hlediska, představují spolu s administrativními požadavky, jež jsou někdy neúměrné hodnotě zakázky, jeden z hlavních problémů v odvětví veřejných zakázek, a že by se proto úsilí Komise nemělo omezovat na pouhá jednání o prahových hodnotách;
23. konstatuje, že ačkoli šest různých typů zadávacích řízení umožňuje flexibilitu, některá z nich, například řízení pro inovační partnerství, se používají jen zřídka, neboť jsou příliš složitá a spojená s byrokratickými překážkami; domnívá se, že zjednodušení a sladění povinností veřejných zadavatelů na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU v oblasti vykazování údajů, jakož i základních požadavků na interoperabilitu údajů může přinést přidanou hodnotu; považuje za zásadní, aby Komise a členské státy systematicky, komplexně a strukturovaně analyzovaly údaje o zadávání veřejných zakázek s cílem identifikovat a řešit základní příčiny poklesu hospodářské soutěže a neefektivity v zadávacích řízeních;
24. zasazuje se o jasnější rozlišení mezi veřejnými zadavateli a veřejnými podniky; zdůrazňuje, že svoboda a autonomie veřejných orgánů musí být vždy chráněna a respektována; zdůrazňuje, že reforma z roku 2014 výslovně uznává právo veřejných orgánů poskytovat a organizovat jejich služby nezávislým způsobem prostřednictvím vlastních institucí, podniků nebo veřejných podniků; zdůrazňuje, že mezi dostupné možnosti patří a mělo by i nadále patřit přímé poskytování služeb veřejnými nebo místními orgány, interní poskytování služeb a spolupráce v rámci veřejného sektoru;

25. zdůrazňuje, že pravidla pro zadávání veřejných zakázek veřejnými podniky by měla být lépe sladěna s obchodními postupy a zajišťovat maximální flexibilitu, aby se zabránilo zbytečným omezením, růstu nákladů a zpožděním v kritických odvětvích, jako je energetika a veřejné služby; domnívá se, že Komise by měla tuto otázku analyzovat v nadcházejícím posouzení dopadů;
26. se znepokojením připomíná, že byl značný počet hospodářských subjektů vyloučen z řízení o zadání veřejné zakázky z důvodu drobných formálních nedostatků v jejich nabídkách, aniž by jim byla poskytnuta možnost tyto nedostatky odstranit, a to jak v otevřených řízeních, tak v jednacích řízeních; zdůrazňuje, že tato praxe poškozují jak hospodářské subjekty, které mohly do přípravy svých nabídek investovat značný čas a prostředky, tak veřejné zadavatele, kteří mohou být nuceni potenciálně vyloučit kritéria ekonomicky nejvýhodnější nabídky z čistě formálních důvodů; zdůrazňuje, že tento přísný formalismus podkopává účinnost, efektivitu a konkurenceschopnost postupů zadávání veřejných zakázek; vyzývá proto k zavedení obecné zásady, která by umožňovala napravit nebo objasnit drobné nesrovnalosti bez nutnosti nabídku zrušit, pokud to nepovede k podstatné změně nabídky, a trvá na tom, že by tato zásada měla být spíše pravidlem než výjimkou; zdůrazňuje, že je důležité zavést do postupů zadávání veřejných zakázek větší flexibilitu a zároveň zajistit pro veřejné zadavatele právní jistotu, a to včetně malých a středních veřejných zadavatelů;
27. staví se za spravedlivou hospodářskou soutěž mezi uchazeči tím, že se zajistí, aby kritéria pro zadání veřejných zakázek zohledňovala nové účastníky, startupy, malé a střední podniky a inovativní podniky, což posílí rozmanitost trhu a konkurenceschopné ceny;

Digitální transformace zadávání evropských veřejných zakázek

28. je pevně přesvědčen, že klíčovým prvkem při snižování nákladů pro zadavatele a subjekty předkládající nabídky a při racionalizaci zadávání veřejných zakázek by měla zůstat digitalizace, a to zejména pro velmi malé subjekty a malé a střední podniky; navrhuje však, že aby byl plně využit potenciál digitálních nástrojů, neměly by Komise a členské státy pouze digitalizovat současné analogové procesy, ale musí promyslet otázku, jak by budoucí právní předpisy v oblasti zadávání veřejných zakázek měly bezpečně usnadňovat a zabezpečovat digitalizaci; zdůrazňuje, že je důležité, aby platformy pro zadávání veřejných zakázek byly doplněny aktualizovanými, jasnými a konkrétními návody a pokyny, které zajistí, aby se všichni uživatelé bez ohledu na úroveň svých zkušeností mohli v platformách účinně orientovat a využívat je; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit podporu a školení pro veřejné zadavatele v oblasti využívání digitálních nástrojů;

29. vyzývá Komisi, aby při revizi právního rámce EU pro zadávání veřejných zakázek přijala přístup založený na digitalizaci; doporučuje zaměřit se zejména na automatizaci a zajištění interoperability některých procesů, například přechodem ze zastaralého systému založeného na oznamování na systém založený na transakcích, snížení počtu elektronických formulářů a začlenění jednotného evropského osvědčení pro veřejné zakázky a databáze eCertis do širších administrativních a obchodních systémů; domnívá se, že tento přechod posílí možnost veřejné kontroly v procesu zadávání veřejných zakázek, zejména s ohledem na potenciál, který nabízejí přelomové technologie, jako je umělá inteligence; má za to, že tento přechod na automatizované systémy založené na transakcích by zlepšil sběr dat v reálném čase, zefektivnil procesy zadávání veřejných zakázek a umožnil lepší využití dat, což bude zvláště výhodné pro malé a střední podniky;
30. zdůrazňuje, že vytvoření celounijní struktury údajů o veřejných zakázkách se spolehlivým a strukturovaným sběrem dat je zásadní pro lepší informovanost a zlepšení výkonnosti veřejných zakázek v členských státech; zdůrazňuje rovněž, že je důležité podporovat interoperabilitu mezi veřejnými databázemi, aby se urychlila kontrola pravdivosti požadavků ze strany hospodářských subjektů a aby se předešlo žádostem o informace, které se již nacházejí v různých veřejných databázích; vítá v této souvislosti iniciativu Komise týkající se evropského datového prostoru pro zadávání veřejných zakázek (PPDS); domnívá se, že tato iniciativa má potenciál zlepšit transparentnost a podpořit prevenci zneužívání finančních prostředků, podvodů a korupce, vytvořit více příležitostí k získání veřejných zakázek pro malé a střední podniky a zajistit, aby veřejné výdaje dosahovaly lepší hodnoty prostřednictvím kombinace evropských a vnitrostátních souborů údajů o zadávání veřejných zakázek; žádá Komisi, aby prozkoumala možnosti zavedení digitálního pasu pro zadávání veřejných zakázek, se zvláštním důrazem na malé a střední podniky, jako nástroje na podporu účasti těchto podniků na zadávání veřejných zakázek; zdůrazňuje, že je třeba účinněji využívat stávající nástroje, jako jsou eForms, eTender, eCertis a datový prostor pro zadávání veřejných zakázek, s cílem přejít od analogových procesů k plně digitálním systémům, aby byla rozhodnutí o zadávání veřejných zakázek inteligentnější;
31. konstatuje, že zavedení jednotného evropského osvědčení pro veřejné zakázky (ESPD) plně nesplnilo svůj cíl, jímž je zjednodušit a usnadnit účast podniků na veřejných zakázkách, a to z důvodu přetrvávajících provozních obtíží, které nadále komplikují přístup podniků, zejména mikropodniků a malých a středních podniků, k zadávacím řízením; vyzývá Komisi, aby zjednodušila a vyjasnila standardní zadávací dokumentaci včetně jednotného osvědčení; vybízí Komisi a členské státy, aby prozkoumaly možnosti propojení systémů zadávání veřejných zakázek s dalšími dobře fungujícími

administrativními systémy a databázemi na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU s cílem zlepšit vnitřní trh EU;

32. vyzývá Komisi a členské státy, aby ve všech příslušných právních předpisech EU o zadávání veřejných zakázek zajistily prosazování jednotných norem kybernetické bezpečnosti, které budou případně v souladu s aktem o kybernetické odolnosti¹ a se směrnicí NIS 2², a aby zaručily, že budou pravidla EU pro ochranu údajů dodržována ve všech fázích procesu zadávání veřejných zakázek;
33. vyzývá k harmonizaci postupů elektronické identifikace a autentizace ve všech členských státech, aby se zajistilo bezpečné, účinné a důvěryhodné digitální zadávání veřejných zakázek v celé EU;
34. je přesvědčen, že Komise by měla v dialogu se zúčastněnými stranami a sociálními partnery posoudit, které postupy mají vzhledem ke svým nákladům, administrativní zátěži nebo příspěvku ke kvalitě malou přidanou hodnotu, a poté je buď vylepšit, automatizovat, nebo zcela odstranit;
35. upozorňuje na úspěšné přijetí modelu zadávání veřejných zakázek GovTech v zemích, jako je Polsko, Litva a Dánsko, a na to, že Komise tento model uznala za klíčový nástroj pro dosažení cílů stanovených v Digitálním kompasu EU 2030; domnívá se, že možnost vycházet z úspěšných vnitrostátních zkušeností a podpora rozvoje evropského trhu v oblasti GovTech jsou příležitostí pro rychlý a účinný přístup veřejného sektoru k digitálním řešením uzpůsobeným konkrétním podmínkám a zároveň podporují reformu zadávání veřejných zakázek orientovanou na digitální technologie; zdůrazňuje, že využití modelu GovTech při zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi dosud umožnilo obcím s nižšími finančními zdroji vytvářet konsorcia s více partnery, což je model, který lze rozšířit na větší vnitrostátní projekty; konstatuje však, že existují určité problémy, které oslabují účinné využívání modelu GovTech, a domnívá se, že by se to mělo v budoucnu řešit;

Konkrétní doporučení ke zlepšení zadávání evropských veřejných

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2847 ze dne 23. října 2024 o horizontálních požadavcích na kybernetickou bezpečnost produktů s digitálními prvky a o změně nařízení (EU) č. 168/2013 a (EU) 2019/1020 a směrnice (EU) 2020/1828 (akt o kybernetické odolnosti) (Úř. věst. L, 2024/2847, 20.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj>).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii a o změně nařízení (EU) č. 910/2014 a směrnice (EU) 2018/1972 a o zrušení směrnice (EU) 2016/1148 (Úř. věst. L 333, 27.12.2022, s. 80, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

zakázek

36. vyzývá k revizi rámce EU pro zadávání veřejných zakázek s cílem posilovat evropskou konkurenceschopnost, prosazovat udržitelnější hospodářství, budovat odolnost, zajišťovat právní jistotu a zároveň digitalizovat postupy, omezovat a zjednodušovat pravidla pro veřejné zadavatele i uchazeče a zajišťovat bezpečnost dodávek u některých životně důležitých technologií, produktů a služeb, podporovat kvalitní pracovní místa a poskytovat služby občanům, a to i dodržováním kolektivních smluv v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi; zdůrazňuje, že Komise by měla tam, kde to může přinést největší přidanou hodnotu, navrhnout harmonizaci, jako je tomu v případě digitálních nástrojů pro zadávání veřejných zakázek a standardizace nabídkových řízení a struktur pro společné zadávání veřejných zakázek na vnitrostátní i přeshraniční úrovni; vybízí v tomto duchu k využívání digitálních nástrojů pro zadávání veřejných zakázek s cílem usnadnit přeshraniční účast a vyzývá k podpoře přeshraničního zadávání veřejných zakázek na jednotném trhu, zejména v příhraničních regionech; zdůrazňuje, že cílem by neměla být harmonizace sama o sobě, ale spíše zvýšení právní jistoty, účinnosti a předvídatelnosti, snížení nadměrné administrativní zátěže veřejných zadavatelů a uchazečů a zároveň zvýšení flexibility, svobody volby a autonomie veřejných zadavatelů s cílem zajistit obezřetné využívání peněz daňových poplatníků;
37. zdůrazňuje, že je třeba školit veřejné zadavatele, se zahrnutím vysvětlování pravidel a náležitého vyjasnění používání necenových kritérií, včetně právního základu pro kritéria ekonomicky nejvýhodnější nabídky a potřeby zajistit uplatňování čl. 18 odst. 2 směrnice 2014/24/EU, s cílem poskytnout veřejným zadavatelům právní jistotu, aby se při jejich používání cítili jistější a zároveň byly zachovány odpovídající možnosti dohledu a přístupu k údajům; vybízí Komisi, aby dále posilovala profesionalizaci a odbornou přípravu úředníků odpovědných za zadávání veřejných zakázek, a navrhuje, aby Komise navýšila finanční prostředky na další odbornou přípravu veřejných zadavatelů s cílem účinně provádět rámec EU pro zadávání veřejných zakázek;
38. konstatuje, že zadávání veřejných zakázek pouze na základě nejnižší ceny může podporovat nekalou hospodářskou soutěž a je na úkor kvality, udržitelnosti a sociálních standardů; trvá na tom, že by více zakázek, zejména na intelektuální služby, mělo být zadáváno na základě nejlepšího poměru mezi cenou a kvalitou, a to na základě kritérií ekonomicky nejvýhodnější nabídky, což znamená, že nabídky by měly být hodnoceny nejen na základě ceny, ale také na základě faktorů, jako je kvalita, regionální dopad nebo kontinuita dodávek složitých a nezbytných služeb; dodává, že necenová hlediska by měla mít v celkovém hodnocení a konečném rozhodnutí o zadání zakázky podstatnou váhu, zejména v případě inženýrských služeb, které jsou nezbytné pro zajištění kvalitních a ziskových projektů v dlouhodobém

horizontu, přičemž je třeba zároveň chránit inovace a odrazovat od předkládání mimořádně nízkých nabídek;

39. doporučuje, aby Komise předložila konkrétní opatření k boji proti korupci a ke zvýšení transparentnosti při používání jednacích řízení bez předchozího uveřejnění, zejména posílením oznámení o dobrovolné průhlednosti ex ante; žádá, aby tato oznámení byla v závislosti na hodnotě zakázky zveřejňována v Úředním věstníku Evropské unie a na internetových stránkách nebo jiné veřejné platformě příslušného veřejného zadavatele; zdůrazňuje, že tato oznámení musí obsahovat odůvodnění pro použití jednacích řízení s uvedením konkrétních důvodů pro odchýlení se od standardních metod zadávání veřejných zakázek, aniž by to pro zadavatele představovalo nepřiměřenou administrativní zátěž;
40. vyzývá k revizi kritérií pro vyloučení v zadávacích řízeních, která jim umožní lépe řešit specifická odvětvová rizika spojená s podvody, korupcí a pronikáním trestné činnosti; zdůrazňuje, že různá odvětví vyžadují odlišná, konkrétním podmínkám uzpůsobená kritéria pro vyloučení, která odrážejí jejich zvláštní zranitelnost; je pevně přesvědčen, že veřejní zadavatelé by měli být oprávněni přizpůsobit zadávací řízení boji proti trestné činnosti a jejímu řešení; zdůrazňuje, že v zájmu větší účinnosti a zjednodušení by měla být ustanovení týkající se důvodů pro vyloučení ze zadávacího řízení zefektivněna prostřednictvím taxativního výčtu a jasného rozlišení mezi povinnými důvody pro vyloučení, které mají chránit veřejný zájem, a nepovinnými důvody pro vyloučení, které mají chránit zájmy zadavatelů; dodává, že každý hospodářský subjekt, který poruší své povinnosti podle platných pracovněprávních předpisů nebo právních předpisů v oblasti životního prostředí podle čl. 18 odst. 2 směrnice 2014/24/EU, by měl být účinně vyloučen z daného řízení o zadání veřejné zakázky;
41. podporuje větší přeshraniční spolupráci při zadávání veřejných zakázek, pokud to přináší jasné výhody, například u rozsáhlých projektů, s cílem zvýšit účinnost a soudržnost v rámci vnitřního trhu EU; podporuje interoperabilní digitální infrastrukturu, která umožňuje bezproblémové sdílení údajů a postupů při zadávání veřejných zakázek mezi členskými státy, což by snížilo překážky a zvýšilo soudržnost trhu, z čehož by měli prospěch dodavatelé všech velikostí v celé EU;
42. vyzývá k plnému využívání veškeré flexibility, kterou poskytuje Dohoda o vládních zakázkách v právních předpisech EU o zadávání veřejných zakázek, a to alespoň pro zadávání zakázek na nižší než ústřední úrovni, s cílem dosáhnout podstatného zjednodušení postupů zadávání veřejných zakázek; zdůrazňuje, že GPA umožňuje podstatně větší flexibilitu a racionálnější procesní možnosti, pokud jde o výběr a koncepci postupů zadávání veřejných zakázek. Vyzývá

Komisi, aby posoudila možnost umožnit malým zadavatelům používat zjednodušené postupy s využitím flexibility stanovené ve směrniciích 2014/25/EU a 2014/23/EU s cílem zohledňovat jejich omezené zdroje a odborné znalosti a snižovat zbytečnou administrativní zátěž, a umožnit jim tak, aby své úkoly plnily efektivněji;

43. zdůrazňuje, že různá odvětvová pravidla pro zadávání veřejných zakázek jsou roztržštěná a mohou být obtížně splnitelná jak pro podniky, tak pro místní samosprávy;
44. vyzývá Komisi, aby přezkoumala a posoudila pravidla pro zadávání veřejných zakázek v jednotlivých odvětvích a zjednodušila je tak, aby se snížila zbytečná zátěž pro zadavatele a zároveň se zajistila transparentnost, účinnost, právní jistota a flexibilita; vyzývá k tomu, aby odvětvové právní předpisy byly i nadále harmonizovány s celkovými rámci pro zadávání veřejných zakázek a omezovaly se na technické specifikace;
45. požaduje vytvoření jednotných nezávazných pokynů, standardizovaných mechanismů monitorování a podávání zpráv, procesních záruk, nezávislých orgánů dohledu s dostatečnými pravomocemi a účinnými nástroji pro prosazování dodržování předpisů s cílem podpořit právní jistotu, spravedlivou hospodářskou soutěž a jednotnost v rámci zadávání veřejných zakázek v EU, aniž by byl omezen prostor pro správní uvážení veřejných zadavatelů; zdůrazňuje potřebu podpory zadavatelů, zejména těch, kteří mají omezené administrativní a ekonomické zdroje, při prosazování předpisů a zajišťování, že dodavatelé budou dodržovat dohodnuté smluvní závazky; zdůrazňuje význam zásady proporcionality, což znamená, že rozhodnutí zadavatele, jakož i požadavky a podmínky stanovené v nabídce, musí být přiměřené v souladu s povahou a rozsahem zadávané zakázky; naléhavě vyzývá Komisi, aby tento pojem vyjasnila s cílem motivovat k používání jiných kritérií, než je pouze cena;
46. konstatuje, že větší integrace trhu s veřejnými zakázkami má zásadní význam pro dosažení strategických cílů EU za předpokladu, že to bude plně respektovat pravomoc členských států definovat své vlastní strategické priority; zdůrazňuje, že veškeré úsilí o standardizaci postupů zadávání veřejných zakázek musí plně respektovat zásadu subsidiarity a zachovávat flexibilitu jednotlivých států;
47. zdůrazňuje, že by mělo být podporováno úsilí malých a středních podniků o zkoumání trhů jiných členských států; vyzývá ke sdílení osvědčených postupů v rámci EU a ke zjednodušení postupů při přeshraničním zadávání veřejných zakázek; vyzývá členské státy, aby vybízely k účasti podniků na přeshraničních veřejných zakázkách tím, že upustí od používání jazykových kritérií k odmítání nabídek v rámci nabídkových řízení;

48. vyzývá Komisi, aby co nejvíce zefektivnila administrativní postupy a snížila tak zátěž, zdokonalila výběrová kritéria pro efektivní zadávání veřejných zakázek a posilovala administrativní kapacity; domnívá se, že standardizovaná kritéria umožňují přístupnější a atraktivnější zakázky pro malé a střední podniky, což je nezbytné pro podporu širší účasti a podporu inovací v tomto odvětví; důrazně proto doporučuje, aby byla vydána standardizovaná kritéria ve formě nezávazných pokynů Komise;
49. doporučuje zavést posílené mechanismy transparentnosti a dohledu nad zadáváním veřejných zakázek prostřednictvím integrace pokročilé analýzy dat a technologií umělé inteligence do procesu zadávání veřejných zakázek, aby bylo možné v reálném čase odhalovat možné nedodržení předpisů, nesrovnalosti, podvody, rizika pro národní bezpečnost a rizika korupce; vybízí v této souvislosti Komisi, aby podporovala vytvoření platformy pro analýzu rizik založenou na datech a propojené s registry dodavatelů a databázemi pro vyloučení EU i členských států v rámci datového prostoru pro zadávání veřejných zakázek, včetně integrace údajů o zadávání veřejných zakázek, společnostech a sankcích s cílem umožnit aktivní odhalování podvodů a monitorování integrity daných procesů;
50. domnívá se, že zavedení celounijního mechanismu, který by veřejným zadavatelům zajistil přeshraniční sdílení informací o hospodářských subjektech vyloučených z trhu s veřejnými zakázkami, a o době jejich vyloučení v souladu s článkem 57 směrnice 2014/24/EU, by usnadnilo prosazování, zjednodušilo postupy, ochránilo veřejné prostředky, zajistilo rovné podmínky na vnitřním trhu a posílilo bezpečnost a integritu kritické veřejné infrastruktury a služeb; konstatuje, že přeshraniční sdílení informací o určitém obchodníkovi, který je vyloučen v jednom členském státě, není nutným předpokladem pro vyloučení tohoto obchodníka v jiném členském státě;
51. naléhavě žádá Komisi, aby prozkoumala proveditelnost celounijního registru prohlášení o zájmech v oblasti veřejných zakázek se zohledněním hodnoty smluv, který by umožnil odhalit osobní nebo profesní vazby mezi veřejnými zadavateli a úspěšnými uchazeči, aby se předešlo situacím střetu zájmů, které mohou ovlivnit integritu procesu, a zajistila existence silných mechanismů pro oznamování;
52. domnívá se, že je třeba dále zjednodušovat a standardizovat postupy zadávání veřejných zakázek; podporuje případné zavádění standardních vzorů pro jednotlivé části smluv ve všech členských státech s cílem dosáhnout větší jednotnosti zadávacích řízení, snížit administrativní zátěž a zajistit právní jasnost pro veřejné zadavatele a hospodářské subjekty, a to při zachování flexibility pro tržně orientovaná řešení; dále konstatuje, že zavedení standardních vzorů smluvních oddílů ve všech členských státech by rovněž usnadnilo integraci smluvních údajů do digitálních platforem, což by umožnilo snadnější sledování a srovnávání; domnívá se, že tato standardizace

významně přispívá k administrativní účinnosti a snížení transakčních nákladů, neboť umožňuje veřejným zadavatelům zefektivnit přípravu zadávací dokumentace a hospodářským subjektům znovu používat prvky předchozích nabídek, zejména pokud se účastní více zadávacích řízení; poukazuje na používání standardních modelů, které by měly umožňovat kratší a jednodušší zadávací dokumentaci;

53. vítá prioritu Komise, jíž je snížit zátěž podniků spojenou s právně stanovenými požadavky na podávání zpráv o 25 %, a o 35 % pro malé a střední podniky; vyzývá k tomu, aby byla tato priorita uplatňována ve všech odvětvích, a žádá, aby nadcházející přezkum zadávání veřejných zakázek byl posuzován na tomto základě;
54. doporučuje, aby Komise, členské státy a veřejní zadavatelé plně využívali dostupné nástroje, jako je soubor nástrojů EU na ochranu obchodu, k předcházení nekalé hospodářské soutěži ze strany třetích zemí, které diskriminují země EU, pokud jde o účast v jejich procesech zadávání veřejných zakázek, a uplatňovali přísnou zásadu reciprocity s účinným využíváním nástroje pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek, zejména pokud jde o přístup ke strategickým odvětvím trhu EU s veřejnými zakázkami; připomíná, že EU může omezit přístup na své trhy s veřejnými zakázkami v reakci na porušování pravidel mezinárodního obchodu, včetně zvyšování cel, které není v souladu s pravidly WTO; kromě toho vyzývá k přijetí rozhodných opatření prostřednictvím nařízení o zahraničních subvencích¹; dále zdůrazňuje možnosti, které nabízí nařízení (EU) 2023/2675² o ochraně Unie a jejích členských států před hospodářským nátlakem třetích zemí; zdůrazňuje, že postupy uplatňované před prováděním vyrovnávacích opatření jsou příliš pomalé; vyzývá Komisi a Radu, aby schválily uplatňování postupů, jež budou umožňovat rychlejší reakci; připomíná, že třetí země, které nejsou součástí Dohody o vládních zakázkách nebo neuzavřely s EU mezinárodní dohodu zaručující rovný a vzájemný přístup k veřejným zakázkám, se nemohou domáhat rovného zacházení v oblasti veřejných zakázek, jak je uvedeno v judikatuře SDEU (ve věci C-652/22);
55. připomíná, že je třeba dodržovat podmínky stanovené v Úmluvě MOP č. 94 o pracovních doložkách, a domnívá se, že země, které je

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2560 ze dne 14. prosince 2022 o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh (Úř. věst. L 330, 23.12.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj>).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2675 ze dne 22. listopadu 2023 o ochraně Unie a jejích členských států před hospodářským nátlakem třetích zemí (Úř. věst. L, 2023/2675, 7.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2675/oj>).

nedodrží, by neměly mít přístup k veřejným zakázkám EU;

56. konstatuje, že značná část zakázek je ve většině členských států zadávána na základě nejnížší cenové nabídky; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby společnosti ze zemí mimo EU nezískávaly v zadávacích řízeních nespravedlivou výhodu díky přímým nebo nepřímým státním dotacím, čímž by byla narušena spravedlivá hospodářská soutěž na vnitřním trhu; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby rozhodně zakročily proti subjektům ze zemí mimo EU, které využívají takové dotace k cenovému podbízení nebo získání dominantního postavení v nabídkových řízeních způsobem, který není v souladu s pravidly EU v oblasti hospodářské soutěže; doporučuje stanovit jasná a transparentní pravidla pro vyloučení subjektů ze zemí mimo EU, jakož i společností se sídlem v EU, jejichž subdodavatelé ze zemí mimo EU opakovaně porušují právo EU; dále vyzývá ke sbližování mezi členskými státy, pokud jde o pravidla upravující účast uchazečů ze zemí mimo EU na veřejných nabídkových řízeních, zejména v případě projektů financovaných z evropských prostředků;
57. zdůrazňuje, že mimořádně nízké nabídky, zejména od uchazečů ze zemí mimo EU, mohou narušit účinné plnění veřejných zakázek, ohrozit normy kvality a představovat riziko pro národní bezpečnost, zejména v souvislosti s kritickou infrastrukturou; vyzývá k přijetí přísnějších opatření k odhalování takových nabídek a reakci na ně, mimo jiné prostřednictvím nezávislých posouzení nákladů a jasných povinností veřejných zadavatelů odmítnout nabídky, u nichž je odůvodnění neobvykle nízké ceny nedostatečné nebo nepřesvědčivé; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby předložila jasnou a harmonizovanou metodiku pro posuzování pojmu „mimořádně nízká cena“ s cílem poskytnout veřejným zadavatelům větší právní jistotu a praktická vodítka při posuzování nabídek;
58. vyzývá Komisi, aby jasně stanovila, že uchazeči ze zemí mimo EU nejsou způsobilí účastnit se zadávacích řízení vedených v EU, pokud jejich země původu neposkytne na základě vícestranné nebo dvoustranné dohody o zadávání veřejných zakázek podepsané s EU reciproční přístup na svůj trh pro uchazeče z EU;
59. vyzývá k pokračování v uplatňování výjimek pro nejvzdálenější regiony vzhledem ke specifickým problémům, jimž tato území čelí; dále uznává jedinečné podmínky komunit, jež žijí v příhraničních regionech EU a které se zapojují do pravidelných přeshraničních hospodářských a sociálních výměn se sousedními zeměmi mimo EU;
60. usiluje o to, aby zadávání veřejných zakázek zahrnovalo mechanismy, které podpoří regionální hospodářskou odolnost, tvorbu kvalitních pracovních pozic na místní úrovni a udržitelnost místních ekonomik a přispějí k vyváženějšímu rozdělení hospodářské činnosti mezi

městské a mimoměstské oblasti; v této souvislosti zdůrazňuje úlohu zemědělských výrobců a jejich dodavatelských řetězců, jakož i prvořadou úlohu služeb obecného zájmu; vyzývá Komisi, aby posoudila doporučení obsažené v Draghiho zprávě s cílem poskytnout veřejným zadavatelům možnost stanovit při zadávání veřejných zakázek výslovnou minimální kvótu pro vybrané místní zboží, je-li to vhodné a proveditelné; zdůrazňuje, že postupy zadávání veřejných zakázek by měly podporovat hospodářský růst, aniž by nepřiměřeně zvýhodňovaly konkrétní odvětví nebo regiony, přičemž uznává, že je důležité posílit schopnost veřejných zadavatelů přikládat větší váhu sociálním kritériím a kritériím udržitelnosti, včetně hledisek souvisejících s životním prostředím a klimatem, považují-li to za vhodné;

61. uznává specifické rysy a strategickou úlohu zadávání veřejných zakázek při posilování potravinového zabezpečení a odolnosti EU a to, že je třeba lépe využívat kritéria udržitelnosti a klimatu, podporovat zemědělce v EU a prosazovat zdravější stravovací návyky a politiky v oblasti udržitelných a zdravých potravin;
62. podporuje větší flexibilitu partnerství mezi orgány veřejné správy, která by jim umožnila účinněji spolupracovat s cílem zlepšit poskytování služeb a snížit náklady; vyzývá členské státy, aby zvážily rozvoj partnerství a dialogu mezi veřejným a soukromým sektorem při zadávání veřejných zakázek, a zlepšit tak účinnost postupů a spolupráci mezi veřejnými orgány a podniky; doporučuje revidovat definici spolupráce mezi orgány veřejné správy ve stávající směrnici tak, aby se za takovou spolupráci považovaly jakékoli smlouvy nebo ujednání uzavřené mezi dvěma nebo více zadavateli; vyzývá Komisi, aby zvážila vynětí spolupráce mezi veřejnými orgány (spolupráce mezi orgány veřejné správy) za účelem účinného plnění úkolů z působnosti směrnic o zadávání veřejných zakázek, a to bez dalších omezujících podmínek;
63. zdůrazňuje, že vývoj a používání důvěryhodných, vysoce kvalitních a transparentních značek a certifikací udržitelnosti pomáhá zadavatelům v realizaci cílů udržitelnosti, což snižuje administrativní zátěž a potřebu hloubkových technických posouzení; vyzývá Komisi, aby tyto značky podporovala a dále rozvíjela na úrovni EU a zajistila jejich důvěryhodnost a použitelnost ve všech odvětvích;
64. konstatuje, že veřejní zadavatelé se již zabývají udržitelným a ke klimatu šetrným zadáváním veřejných zakázek, přičemž se řídí komplexními předpisy o udržitelnosti na unijní, vnitrostátní a regionální úrovni;
65. s ohledem na judikaturu Soudního dvora (včetně věci C-395/18) zdůrazňuje, že veřejní zadavatelé jsou oprávněni zahrnout do zadávací dokumentace požadavky vycházející z vnitrostátního pracovního práva, jako jsou závazné kolektivní smlouvy, minimální

pracovní normy, ustanovení o stejné odměně a další příslušná sociální kritéria; vítá vyjasnění Soudního dvora, že sociální a environmentální povinnosti v horizontální sociální doložce „[představují] základní hodnotu, na jejíž dodržování musí členské státy dbát“; vyzývá Komisi, aby vypracovala pokyny a právní rámec, včetně vyjasnění předmětu a jeho praktického uplatňování, který zajistí právní jistotu a umožní zadavatelům – v rámci jejich vlastního uvážení – uplatňovat daná kritéria, aniž by čelili nepřiměřeným právním rizikům;

66. uznává významný potenciál sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek (ZVZ) v rámci podpory důstojné práce, sociálního začleňování a udržitelného rozvoje; vybízí zadavatele, aby systematicky začleňovali sociální kritéria do postupů zadávání veřejných zakázek a zároveň zajistili ekonomickou proveditelnost, flexibilitu a subsidiaritu; vyzývá Komisi, aby posoudila začlenění sociálních kritérií do zadávacích řízení a poskytla jasný právní a politický rámec a praktické pokyny, včetně právní jasnosti a příkladů osvědčených postupů, aby se veřejným zadavatelům umožnilo účinné a z právního hlediska řádné provádění společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek; uznává, že začlenění sociálních doložek, jako jsou požadavky týkající se pracovních podmínek, kolektivního vyjednávání a dodržování pracovních práv, může výrazně zvýšit kvalitu a spolehlivost výsledků, co se týče zadávání veřejných zakázek; vyzývá Komisi, aby v rámci revize objasnila, že požadavky stanovené v čl. 18 odst. 2 směrnice 2014/24/EU týkající se environmentálního, sociálního a pracovního práva jsou závazné;
67. domnívá se, že postupy zadávání veřejných zakázek by měly podporovat a odměňovat inovativní a udržitelná řešení, která mohou stimulovat hospodářský rozvoj; zdůrazňuje, že je důležité zavést a provádět kritéria udržitelnosti ve všech členských státech způsobem, který odráží stávající právní předpisy EU; vyzývá Komisi, aby v souvislosti s nadcházející kontrolou účelnosti právních předpisů EU v oblasti zadávání veřejných zakázek posoudila vytvoření souboru odvětvových kritérií udržitelnosti, který by zahrnoval modelová a technická kritéria, metodiky ověřování a smluvní ustanovení, s cílem usnadnit postupné přijímání udržitelnějších postupů zadávání veřejných zakázek, poskytnout veřejným zadavatelům jasnost a zároveň jim umožnit, aby přizpůsobili požadavky konkrétním odvětvím a místním hospodářským kapacitám; žádá Komisi, aby prozkoumala, jak by bylo možné lépe začlenit aspekty související s udržitelností při uplatňování zásady ekonomicky nejvýhodnější nabídky, a podpořit tak inovace a účinné využívání zdrojů; vyzývá Komisi, aby vypracovala soubor kritérií s cílem podpořit inovace v oblasti udržitelných technologií a zvýšit konkurenceschopnost EU na budoucích rozhodujících trzích; domnívá se, že součástí tohoto přístupu by mělo být posílení trhu s druhotnými materiály; v této

souvislosti zdůrazňuje, že vytvoření souboru nástrojů by mělo být podmíněno prokazatelnými důkazy, že se a) neukládá veřejným zadavatelům nebo zadavatelům povinnost nést nepřiměřené náklady a nevede k neslučitelnosti nebo technickým obtížím, b) zohledňuje životní cyklus, rozmanitost a dostupnost příslušných výrobků a služeb a dodržuje zásada technologické neutrality a c) zachovává spravedlivá hospodářská soutěž;

68. doporučuje zavedení strategických modelů zadávání veřejných zakázek, které upřednostňují zájmy EU a členských států, jakož i dlouhodobou hodnotu a odolnost před krátkodobým snižováním nákladů, a nabízejí příležitosti k dosažení vedoucího postavení na trhu pro výrobky respektující cíle EU, zejména ve strategických odvětvích;
69. žádá Komisi, aby v souvislosti s nadcházejícím přezkumem rámce pro zadávání veřejných zakázek provedla hloubkové posouzení dopadů, co se týče možných způsobů a důsledků upřednostňování zásady „evropské preference“ při zadávání veřejných zakázek v souvislosti se strategickými odvětvími, s cílem zajistit kontinuitu kritických schopností v členských státech a posílit odolnost, bezpečnost, konkurenceschopnost a strategickou autonomii; zdůrazňuje, že Komise by měla pečlivě vyhodnotit potenciální dopady na náklady, rizika omezení přístupu ke špičkovým technologiím a dopady na kvalitu služeb a výrobků, přičemž musí zachovat soulad s mezinárodními právními závazky EU a nevyklouzat podobně smýšlející partnery; zdůrazňuje, že žádná opatření na podporu účasti evropských společností by neměla představovat protekcionismus či narušovat hospodářskou soutěž; v této souvislosti uznává význam podniků, které investují a opětovně investují v rámci EU, čímž podporují její hospodářství, chrání dobré životní podmínky pracovníků a jsou přínosem pro místní komunity; dále vyzývá Komisi, aby prozkoumala možnosti posílení účasti společností se sídlem v EU v zadávacích řízeních, jež se vypisují na projekty financované orgány EU, nebo rozšířením systému preferencí stanoveného v článku 85 směrnice 2014/25/EU, na zakázky zadávané veřejnými zadavateli a v článku 15 směrnice 2014/24/EU na konkrétní strategická odvětví;
70. vyzývá k tomu, aby do postupů zadávání veřejných zakázek týkajících se projektů strategického zájmu EU – zejména v oblasti kritické infrastruktury, pokročilých technologií a kritických surovin – byla zahrnuta ustanovení, která veřejným zadavatelům umožní požadovat od hospodářských subjektů, aby navazovaly průmyslová partnerství s právními subjekty se sídlem v EU; je toho názoru, že tato partnerství by měla zahrnovat ustanovení zajišťující přenos technologií, know-how nebo klíčových technických dovedností partnerům se sídlem v EU, a to v plném souladu s právem Unie a mezinárodními závazky;
71. zdůrazňuje specifické výzvy, jimž čelí provozovatelé elektrizačních soustav, s delšími dodacími lhůtami a vyššími náklady; vyzývá ke

zjednodušení postupů zadávání veřejných zakázek pro provozovatele elektrizačních soustav a k zajištění jejich flexibility a účinnosti; zasazuje se o větší soulad mezi předpisy EU, které mají dopad na zadávání veřejných zakázek, jež se týkají elektrizačních soustav;

72. zdůrazňuje, že je důležité uvolnit investice na trhu s veřejnými zakázkami a koncesemi, a vyzývá Komisi, aby přezkoumala, zda stávající rámec pro dobu trvání koncesních smluv odpovídajícím způsobem odráží investice koncesionářů po udělení koncese, a aby zvážila, zda by větší flexibilita pomohla k těmto investicím motivovat;
73. zdůrazňuje, že je třeba zabránit zbytečné administrativní zátěži pro veřejné zadavatele a hospodářské subjekty, včetně malých a středních podniků a mikropodniků; zdůrazňuje, že při revizi právních předpisů EU v oblasti zadávání veřejných zakázek by se mělo vždy přihlížet ke snižování složitosti a omezení byrokracie, aby se nebránilo účasti hospodářských subjektů na veřejných zakázkách; žádá Komisi, aby při posuzování možností zavedení nových kritérií do veřejných zakázek zajistila, aby byla věnována zvláštní pozornost fázi, ve které budou tyto požadavky do zadávacího řízení vloženy; zdůrazňuje, že zvláštní pozornost by měla být věnována tomu, zda budou tato kritéria zahrnuta do kritérií pro zadání zakázky nebo do dřívějších fází zadávací dokumentace, čímž bude zajištěna právní jasnost a praktická proveditelnost jak pro zadavatele, tak pro hospodářské subjekty;
74. podporuje modernizaci kritérií pro zadávání veřejných zakázek, aby se zohlednil pokrok v oblasti technologií a bezpečnosti a pomocí nových rámců pro zadávání veřejných zakázek bylo možné pružně reagovat na měnící se hospodářskou a geopolitickou situaci při zachování autonomie členských států, pokud jde o řízení jejich politik v oblasti zadávání veřejných zakázek; konstatuje, že konkurenceschopnost EU se vytváří spolu s vysokými sociálními a environmentálními standardy na vnitřním trhu; zdůrazňuje, že budoucí rámce pro zadávání veřejných zakázek by měly tyto silné stránky posílit, nikoli oslabit, aby posílily pozici subjektů z EU v nabídkách na veřejné zakázky;
75. zdůrazňuje význam Aktu o průmyslu pro nulové čisté emise¹ jako příklad kritérií odolnosti týkajících se bezpečnosti dodávek, kvalitních pracovních míst, příspěvku k vedoucímu postavení EU v průmyslu a její konkurenceschopnosti, dodržování standardů kybernetické bezpečnosti a snížení závislosti na jediné třetí zemi, která není součástí mezinárodních dohod o zadávání veřejných

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1735 ze dne 13. června 2024, kterým se zřizuje rámec opatření pro posílení evropského ekosystému výroby technologií pro nulové čisté emise a mění nařízení (EU) 2018/1724 (Úř. věst. L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

zakázek;

76. podporuje další digitalizaci procesů zadávání veřejných zakázek, což by mělo snížit administrativní zátěž, zlepšit efektivitu a konkurenceschopnost, zvýšit transparentnost a usnadnit přístup malým a středním podnikům a přeshraničním uchazečům a zároveň zajistit dodržování bezpečnostních norem;
77. vyzývá k posílení podpůrných mechanismů pro velmi malé subjekty, malé a střední podniky, začínající podniky a subjekty sociální ekonomiky, které jim umožní účinně soutěžit ve veřejných nabídkových řízeních, včetně programů technické pomoci, a budování kapacit pro malé a střední podniky, začínající podniky a sociální podniky; domnívá se, že pro pokrok v účasti malých a středních podniků na zadávání veřejných zakázek je zásadní více pokynů a podpory; zdůrazňuje, že je třeba snížit byrokratická omezení, která neúměrně ovlivňují účast malých a středních podniků, začínajících a rychle se rozvíjejících podniků, a že je třeba, aby Komise provedla řádné posouzení dopadů a povinný test malých a středních podniků a začínajících podniků, pokud jde o všechna nová pravidla; zdůrazňuje efektivitu iniciativ v oblasti dialogu při pomoci malým a středním podnikům, aby získaly lepší znalosti o zásadách zadávání veřejných zakázek, zatímco veřejní zadavatelé by mohli shromažďovat informace pro navrhování vyváženějších kritérií a snižování administrativní zátěže; podporuje ve vhodných případech rozšířené využívání postupů získávání zdrojů ze strany zadavatelů veřejných zakázek před tím, než se vypracují výzvy k podávání nabídek, jakož i omezení nadměrné finanční kapacity a požadavků na prokázání dobré výkonnosti; upozorňuje na potřebu podpory malých a středních podniků při hledání partnerů;
78. vyzývá k urychlenému zjednodušení výběrových kritérií a v této souvislosti rovněž vyzývá Komisi, aby prozkoumala, zda by vytvoření digitální databáze předem kvalifikovaných malých a středních podniků a menších subjektů na úrovni EU pomohlo zefektivnit postupy a zlepšit přístup k veřejným nabídkovým řízením; konstatuje, že akreditační systémy mohou být používány k určení technické a finanční způsobilosti společností a k ověření jejich profesní bezúhonnosti před nabídkovým řízením a že kritéria profesní bezúhonnosti by měla zahrnovat jejich výsledky v oblasti dodržování platných pracovněprávních předpisů, právních předpisů v oblasti lidských práv i životního prostředí; zdůrazňuje, že účinná interoperabilita a přeshraniční dostupnost těchto registrů ve všech členských státech by mohla být nezbytná pro posílení transparentnosti, ochranu veřejných prostředků, podporu vnitřního trhu a posílení bezpečnosti a integrity kritické veřejné infrastruktury a služeb;
79. zdůrazňuje, že rámec EU pro zadávání veřejných zakázek musí zajistit rovný přístup pro malé a střední podniky, subjekty sociální

ekonomiky a místní podniky tím, že podpoří zjednodušené postupy, mimo jiné tak, že zajistí, aby společnosti nemusely znovu předkládat veřejně dostupné informace ve své žádosti o veřejnou zakázku, a uplatňováním přiměřených požadavků na základě místních podmínek; vyzývá Komisi, aby zvážila začlenění rozdělení zakázek do menších částí s cílem podpořit hospodářskou soutěž a zabránit dominantnímu postavení velkých subjektů, přičemž uznává, že zakázky by neměly být rozděleny, existují-li skutečné technologické důvody nebo důvody účinnosti, proč tak neučinit; zdůrazňuje, že toto rozdělení na menší části má zvláštní význam pro inženýrské, stavební a plánovací služby, neboť může posílit hospodářskou soutěž, zabezpečit příležitosti k účasti malých a středních podniků a mikropodniků a umožnit cílené využívání specializovaných odborných znalostí; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí jasné pokyny, které určí, kdy je nerozdělení smluv odůvodněné; konstatuje, že rozdělení na menší části je rovněž účinným prostředkem k předejití vzniku neproveditelných subdodavatelských řetězců;

80. doporučuje, aby rámec pro zadávání veřejných zakázek umožnil – například rozšířením čl. 56 odst. 3 směrnice 2014/24/EU – uchazečům a veřejným zadavatelům předložit chybějící důkazy v pozdější fázi řízení, čímž se zjednoduší a urychlí zadávací řízení; doporučuje podpořit účast začínajících podniků a malých a středních podniků úpravou rigidních požadavků na reference, které nepřiměřeně brání nově vzniklým podnikům; vyzývá ve vhodných případech k větší flexibilitě kvalifikačních kritérií, aby byl zajištěn spravedlivý přístup začínajících podniků k příležitostem k zadávání veřejných zakázek při zachování transparentnosti a hospodářské soutěže; zdůrazňuje, že při vyžadování záznamů o zakázkách od malých a středních podniků by měla být zvážena flexibilita;
81. vyzývá Komisi, aby zajistila větší přístupnost a transparentnost procesů zadávání veřejných zakázek tím, že poskytne snadno srozumitelné souhrnné tabulky nebo přehledy veřejných nabídkových řízení, které jasně nastíní doporučené technické specifikace a požadavky zadávaných prací nebo služeb; žádá Komisi, aby zohlednila zejména podniky s menšími zkušenostmi, které by měly tyto nástroje využívat k lepšímu pochopení a výkladu zadávací dokumentace;
82. znovu opakuje, že rovný přístup k postupům zadávání veřejných zakázek vyžaduje zjednodušení a vyjasnění pravidel pro zadavatele;
83. zdůrazňuje, že zkušenosti s veřejnými zakázkami, jako jsou stavební projekty, ukazují, že umožnění alternativních návrhů (variantních nabídek) pomáhá zadavatelům zadávat služby inovativněji, efektivněji a hospodárněji; zdůrazňuje, že inovativní řešení se snáze začleňují do zadávání veřejných zakázek, pokud jsou obecně povoleny varianty nabídek, a že v zájmu účinného začlenění podnikatelského know-how do zadávání veřejných zakázek by měly být obecně povoleny

alternativní návrhy (variantní nabídky), pokud se veřejný zadavatel výslovně nerozhodne je vyloučit (opt-out); vyzývá Komisi, aby přezkoumala přípustnost alternativních návrhů (variantních nabídek) podle čl. 45 odst. 1 směrnice 2014/24/EU;

84. vyzývá Komisi, aby zajistila důsledné uplatňování zásady „pouze jednou“ na všech úrovních správy při zadávání veřejných zakázek, aby uchazeči museli poskytovat orgánům a správním orgánům určité standardní informace pouze jednou, a snížila se tak administrativní zátěž; uznává, že umožnit uchazečům, aby používali vlastní prohlášení o splnění nezbytných kritérií, namísto předkládání četných administrativních dokumentů v počáteční fázi, může často snížit zátěž a zvýšit účinnost; vyzývá Komisi, aby určila, kde by tyto postupy mohly být náležitě uplatňovány, a zároveň zajistila právní jasnost a záruky;
85. je toho názoru, že vyhrazené zakázky na určité služby jsou osvědčeným postupem, který podporuje sociální ekonomiku; navrhuje, aby v případě rovnocenných nabídek byly upřednostňovány malé a střední podniky a inovativní subjekty na trhu, nebo aby byly realizovány prostřednictvím vyhrazených zakázek nebo vyhrazené části plnění zakázky; v této souvislosti zdůrazňuje účinnost vyhrazených zakázek při podpoře zaměstnávání osob se zdravotním postižením prostřednictvím zadávání veřejných zakázek, přičemž konstatuje, že stále existuje prostor pro zlepšení jejich provádění;
86. uznává, že subdodávky sice umožňují větší flexibilitu, přístup ke specializovaným dovednostem a úspory nákladů, ale mohou rovněž přinést potenciální rizika, jako je oslabená odpovědnost, zvýšené riziko porušování pracovních práv i překážky bránící účinnému prosazování; vyzývá Komisi, aby posoudila dopad veřejných zakázek prováděných především přímými pracovníky úspěšného uchazeče, a doporučuje, aby pravidla pro zadávání veřejných zakázek povzbuzovala podniky k tomu, aby měly dostatek interních zaměstnanců k realizaci projektů, na něž byly veřejné zakázky zadány; vyzývá Komisi, aby v zájmu ukončení zneužívání subdodávek, ochrany práv pracovníků a zvýšení transparentnosti a odpovědnosti v celém dodavatelském řetězci zvažila zavedení přesně vymezeného režimu společné a nerozdílné odpovědnosti hospodářských subjektů a subdodavatelů a zajištění transparentnosti, pokud jde o zúčastněné subdodavatele i to, v jakém rozsahu se mají subdodavatelé na zakázce podílet;
87. podporuje flexibilitu při stanovování smluvní ceny prostřednictvím prodloužení maximální doby trvání rámcových dohod pro veřejné zadavatele, zavedením ustanovení, která umožní úpravy ceny v reakci na zvýšení nákladů v důsledku faktorů, které uchazeč nemohl rozumně předpokládat, jako je inflace, rostoucí cena materiálu nebo energie a změny pracovního práva, čímž se zajistí realizovatelnost smluv, aniž by to znamenalo finanční zátěž pro

veřejné orgány, a rozšířením postupu vyjednávání jako zásady pro zakázky navazující na rámcovou dohodu;

88. konstatuje, že pravidla pro zadávání inovativních veřejných zakázek jsou stále nedostatečně využívána; vyzývá k posouzení potřeby zavést zvláštní pravidla pro zadávání veřejných zakázek týkajících se projektů vědeckého výzkumu a inovací, přičemž je třeba uznat jejich zásadní úlohu při podpoře hospodářského a technologického pokroku při zajištění efektivního využívání veřejných zdrojů; upozorňuje na potřebu dalších a silných ustanovení na ochranu práv duševního vlastnictví uchazečů, a to i v průběhu zadávacího řízení;
89. je přesvědčen, že profesionalizace veřejných zadavatelů by měla být součástí zlepšování metod zadávání veřejných zakázek v EU; vítá vnitrostátní iniciativy, jejichž cílem je pomoci veřejným zadavatelům seznámit se se stávajícím právním rámcem a pojmy, jako je vymezení předmětu a návrh vhodných kritérií pro výběr a zadání; žádá Komisi, aby vypracovala a podporovala podobné programy na úrovni EU se zaměřením na lepší využívání necenových kritérií stanovením „hotových“ environmentálních a sociálních kritérií;
90. zdůrazňuje zásadní přínos neziskových organizací, církví a sociálních podniků při zadávání veřejných zakázek v celé Evropě a poukazuje na jejich odborné znalosti, silné místní vazby a prokázanou schopnost poskytovat vysoce kvalitní služby; zdůrazňuje význam zachování a podpory vyhrazených zakázek jako účinného nástroje, který zajistí, že veřejné zakázky budou podporovat širší společenské cíle, sociální ekonomiku a rozmanitost zapojených subjektů; vyzývá proto k posílení stávající možnosti členských států a zadavatelů vyhradit účast v zadávacích řízeních konkrétně subjektům působícím na neziskovém základě; vyzývá Komisi, aby přehodnotila tento tříletý limit a ustanovení článku 77 směrnice 2014/24/EU o tom, že není možné získat od zadavatele veřejnou zakázku na dotčené služby, pokud se tak již stalo v předchozích třech letech;
91. vyzývá k lepšímu využívání možnosti umožnit přímé platby subdodavatelům stanovené v čl. 71 odst. 3 směrnice 2014/24/EU; vyzývá členské státy, aby podpořily transparentnost plateb veřejných orgánů dodavatelům a subdodavatelům a plateb dodavatele jeho subdodavatelům nebo dodavatelům;
92. vyzývá Komisi, aby aktualizovala své nástroje pro sledování hospodářské soutěže při zadávání veřejných zakázek; domnívá se, že zdokonalením metodik a technologií pro analýzu trhu a začleněním pokročilé analýzy dat a umělé inteligence by EU měla usilovat o podporu prostředí pro zadávání veřejných zakázek, jež zajistí větší konkurenceschopnost, spravedlnost, transparentnost, strategickou hodnotu a rovnost; domnívá se, že tato opatření mohou přispět k lepšímu pochopení problému nízké úrovně hospodářské soutěže při zadávání veřejných zakázek a také k vypracování nových návrhů,

které zjednoduší přístup podniků k nabídkovým řízením;

o

o o

93. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.